

Informační čtvrtletník Obce Bařice-Velké Těšany

4/2020

Vážení spoluobčané,

přes to všechno, že byl letošní rok složitý, nastává to, na co všichni čekáme a na co nemají vliv žádná vládní opatření a to jsou Vánoce a s ním spojený konec roku, který s sebou přináší i očekávané dny volna. Utrpěl společenský život nejen v rámci obce a spolků, ale i v rámci akcí mateřské školy. Mnozí z nás jsou už z komplikací, které rok přináší, unavení a otrávení. Ale jsou tady i věci pozitivní – máme nově upravenou zahradu mateřské školky, ve Velkých Těšanech se vysázely dvě nové aleje stromů, jejichž přínos bude patrný za pár let, v Bařicích jsme zahájili konečně rekonstrukci bývalé školy, jejímž výsledkem bude pět bytů. O tom se dočtete na jiných místech zpravodaje nebo na našich webových stránkách.

Přejeme vám touto cestou jménem zastupitelstva obce hodně zdraví a klidné vánoční svátky. Ať ten následující rok nám všem přinese méně komplikací a více spokojenosti než ten rok letošní.

Věra Halamová, starostka obce.

Zpráva o činnosti zastupitelstva obce

Zasedání ZO 12.10 – ZO schválilo smlouvu o dílo s P. Pecinou na předláždění chodníků ve Velkých Těšanech, ve „Vládní ulici“, cena 755.609 Kč. Práce byly zahájeny koncem října a trvaly měsíc. Zájemci si mohli za poplatek 2Kč/ks použítou dlažbu odkoupit. Starostka informovala o možnosti financování zakoupení budovy Becherbaru z dotačního programu POV Zlínského kraje DT 4. Z tohoto programu lze čerpat 793.000 Kč, což je cca polovina kupní ceny. ZO odsouhlasilo odkup částí pozemků, vedoucích pod chodníkem, v ulici pod vodojemem v Bařicích. Pro příští rok je naplánováno předláždění těchto chodníků a do té doby by mělo dojít k majetkovému narovnání.

Zasedání ZO 9.11. – ZO schválilo dokumenty, týkající se rekonstrukce bývalé školy v Bařicích na bytový dům:

- smlouvu o dílo s vítězným dodavatelem, firmou RAPOS. Práce budou probíhat v termínu 1.12.2020 – 30.11.2021, Vysoutěžená cena je 15.400.854 Kč. Dotace z IROP je ve výši 7.144.499 Kč.
 - mandátní smlouvu na výkon technického dozoru a BOZP s ing. Janem Zonou. Vítězná cena je 124.200 Kč bez DPH.
- Starostka seznámila zastupitele s nabídkou úvěru na dofinancování akce. Obec má sice vyčleněnou část vlastních prostředků, ale během stavby nebudou dotační prostředky uvolňovány postupně. Proplacení bude možné až po ukončení akce. Z toho důvodu bude nutné financovat stavbu částečně prostřednictvím úvěru.

Zasedání ZO 7.12 – ZO schválilo :

- rozpočet obce na rok 2021 včetně rozpočtu mateřské školy. Rozpočet obce byl schválen jako vyrovnaný ve výši 7.049.700 Kč na straně příjmů a výdajů. Rozpočty najdete na : <https://www.barice-velketesany.cz/urad/uredni-deska/>. Největší investiční akcí bude rekonstrukce školní budovy, zakoupení Becherbaru, předláždění chodníku v ulici pod vodojemem v Bařicích.
- nabídku na poskytnutí úvěru na rekonstrukci školní budovy: nabídku předložila Česká spořitelna, ČSOB a Komerční banka. Jako nejvýhodnější byla vybrána nabídka Komerční banky – varianta dvou úvěrů : 1) na dofinancování projektu ve výši 4 miliony s pevnou úrokovou sazbou, na šest let. 2) na předfinancování ve výši 7 milionů. Tento úvěr lze nedočerpat a to bez sankcí. Splatný je do konce r. 2022 proplacenou dotací.
- návrh kupní smlouvy na budovu Becherbaru od společnosti INDUBAU ve výši 1,5 milionu. Přesnou představu o budoucím využití budovy ještě obec nemá. V minulém čísle zpravodaje byla výzva pro vás, občany, že očekáváme návrhy i z vašich řad. Zatím ale bez výsledku,....

Úplná znění zápisů ze zasedání najdete na [https://www.barice-velketesany.cz/urad/uredni-deska/Dokumenty zastupitelstva nebo v listinné podobě v kanceláři obecního úřadu](https://www.barice-velketesany.cz/urad/uredni-deska/Dokumenty%20zastupitelstva%20nebo%20v%20listinn%C4%99%20podob%C4%99%20v%20kancel%C3%A1%C5%99i%20obecn%C3%ADho%20%C5%99adu).

Oznámení a informace

Zdravotní středisko Kvasice oznamuje, že ve dnech 23., 30. a 31.12. bude čerpat dovolenou. Nutné případy ošetří doktorka Stránská ve svých ordinačních hodinách.

Dovolená na obecním úřadě v době vánočních svátků - středa 23.12 od 12.00 hodin, 28.12.- 31.12. zavřeno.

Betlémské světlo si budete moci vyzvednout v pondělí 21. prosince od 8.00 do 17.00 hodin přímo na obecním úřadě.

Sběrný dvůr Kvasice bude v naposledy otevřen 19. prosince, poté bude otevřeno až ve středu 6. ledna 2021.

Prodejna pečiva Topolná sděluje, že přijede v úterý 22.12. a potom až 5. ledna. Mezi svátky do obce zajíždět nebude.

Vývoz komunálního odpadu v době Vánočních svátků proběhne v obvyklém termínu ve čtvrtek 31. prosince.

Vývoz popelnic po Novém roce – dochází ke změně týdne. Protože dosavadní rok má padesát tři týdnů, dochází podle kalendáře ke dvěma lichým týdnům po sobě. Doposud se popelnice vyvážely v lichém týdnu. V rámci zachování čtrnáctidenních intervalů přechází termín vývozu do sudého týdne. Pro občany se tímto nic nemění.

Krmiva Přerov (pravidelný výkup kůží a prodej krmiv pro hospodářská zvířata) budou do naší obce v roce 2021 zajíždět v následujících termínech : 4.1., 1.2., 1.3., 29.3., 26.4., 24.5., 21.6., 19.7., 16.8., 13.9., 11.10., 8.11., 6.12.

Prodejní místo bude vždy v pondělí před obecním úřadem v době 8.30 - 8.40 hod.

Kalendáře mikroregionu Kroměřížsko na rok 2021 jste našli koncem listopadu ve svých schránkách. Několik výtisků ještě je na obecním úřadě k dispozici. Pokud byste chtěli kalendářem obdarovat někoho z rodiny nebo známých, můžete se pro kalendář zastavit na obecním úřadě v době úředních hodin.

Kontejner na vyřazené oblečení je už dlouhodobě přeplněný a bohužel ani přes opakované urgencye se nedaří provozující firmu přimět k vývozu. Není to jen problém naší obce, ale všech obcí, kde je tento kontejner umístěný. Podle posledního sdělení se firma omlouvá s odvoláním na nedostatek řidičů a personálu v souvislosti s epidemiologickou situací. „Aktuální situace opravdu není jednoduchá pro nikoho a naší společnosti se určité komplikace také nevyhýbají. Bohužel máme mnoho řidičů nemocných, a tak svozy textilu nejsou tak pravidelné, jak by měly být. I když se snažíme, jak můžeme, nejde to podle našich představ...“.

Pokud se u kontejneru objeví pytel s oblečením, uložíme jej na obecním úřadě, než bude možné s oblečením naložit nějak smysluplně, tak aby neskončilo v popelnici nebo ve sběrném dvoře. Takže budeme se muset obrnit trpělivostí,....

Na našich webových stránkách byla aktivována nová služba - **odběr zpráv emailem**. Systém má podchyceno i tolik zmiňované GDPR. Po zadání vaší emailové adresy a číselného kódu vám přijde potvrzovací email, na základě něhož bude registrace k odběru zpráv, po potvrzení souhlasu se zpracováním osobních údajů, dokončena. Souhlas se uděluje na tři roky. Systém si termín pamatuje a po třech letech vás vyzve k opětovnému udělení souhlasu. V opačném případě vaše registrace k odběru zpráv zanikne.

Tříkrálová sbírka 2021- jak bude probíhat? Charita počítá s různými variantami podle aktuální epidemiologické situace. Podle sdělení, jaké dostali dosavadní vedoucí skupinek, jsou nastíněny různé varianty. Koledníci by měli chodit s rouškami, udržovat rozestupy,.... V případě, že bude situace velmi nepříznivá, může se stát, že sbírka proběhne „bezkontaktně“ pouze formou příspěvků na účet. Pevně doufáme, že koledníci vyrazí do ulic s plnou parádou **v sobotu 9.ledna po 13.hodině** a že sbírka bude moci proběhnout tradiční formou.

Senior taxi – služba, kterou zatím poskytuje město Kroměříž svým seniorům, vám určitě není neznámá. V rámci meziobecního setkání se nejednou vyskytl dotaz, zda by město nemohlo poskytnout tuto službu i mimo své území. Protože „městské“ senior taxi má sice nějakou volnou kapacitu, ale tu si rezervuje pro své území, vznikla na území MAS Hříběcí hory myšlenka, zda by bylo využitelné a reálné si obdobnou službu vytvořit své pro obce. Dotaz na nás zněl – byl by o tuto službu v obci zájem? Kolik občanů by ji využilo? Kam by jejich cesta vedla? Kolik by byli ochotni za cestu zaplatit?

Většina seniorů v obci má někoho blízkého, kdo je ochoten s ním cestu absolvovat. Může se ale jednat o dobu dopolední nebo o cestování s imobilním člověkem s nutností převážet invalidní vozík. Zvažte svůj případný zájem a v případě, že by pro vás tato služba byla užitečná, dejte vědět na obecní úřad do 15.ledna. Jedná se zatím jen o mapování zájmu a podle výsledků o hledání možnosti realizace. Není to nic závazného.

Uvažte si svého psa – cedulka tohoto znění visí na obou dětských hřištích. Bohužel stále se opakuje stejný nešvar. Znečištěné dětské hřiště ve Velkých Těšanech, chodníky v Bařicích. Pokud jdete se svým psem na procházku, určitě je tady spousta prostor mimo obec, kde se může pes proběhnout a vykonat potřebu. Rozhodně hřiště, předzahrádky ani chodníky neslouží k venčení psů. Sečení takového prostoru není nic příjemného. Pokud jdete se svým psem na procházku, platí pro vás jako majitele povinnost si veškerý vyprodukovaný materiál po svém psovi uklidit. Nikdo jiný není povinen po vašem psovi uklízet.

Ve Velkých Těšanech byl dokončen **chodník** od Zapletalového k Plevovému. Na jeho špatný stav bylo upozorňováno hodně dlouho. Teď je v novotě jako bezbariérový a poskytuje bezpečný průchod chodcům. V žádném případě není určen jako plocha pro parkování aut, jak se v některých případech děje.

A opět ten internet..... V letošním roce zajistil spolek cyrilek.net realizaci výkopových prací a pokládku trubek pro optické kabely v obou obcích. Deštivý podzim a problémy s technikou (pokažený bagřík, zabezpečující výkopy mezi obcemi) komplikovaly dokončení výkopových prací na trase hlavního přivaděče. Položením trubek však práce nekončí a ani zdaleka není hotovo. Zbývá ještě hodně práce – instalace optického kabelu, jejich připojení, zakončení, zprovoznění optických zařízení... Velká část prací byla provedena dodavatelsky či s pomocí členů spolku z jiných obcí. Uvítáme však také větší zapojení místních členů spolku, kteří tímto mají možnost získat nové dovednosti a podílet se na budování své spolkové sítě v obci.

Pokud ještě u někoho není zavedena trubička pro optický kabel, ozvěte na obecní úřad, ať je přehled o tom, která domácnost už je či není „navrtnaná“.

Petr Krč, cyrilek.net z.s.

Oznámení klubu dárců krve

Klub dárců krve Kroměříž požádal o ocenění bezpříspěvkových dárců krve:

Pavel Lunčar – zlatá medaile za 40 odběrů, Petr Dočkal – 70 odběrů. Tímto jim veřejně vyslovujeme poděkování.

Z naší školky

Letošní advent v naší školice prožíváme v komorním duchu. Mikuláše s andělem a čerty jsme ve školce neviděli, ale dárky nám přece jen přinesli. Za oknem jsme naši dárky od Mikuláše – krásné knížky, které se dětem moc líbily. I čerti nám něco nechali – pytel plný čertovských hraček. A nyní se připravujeme na nejhezčí svátky v roce – Vánoce. Zhotovujeme vánoční výzdobu a přáníčka, vyrábíme vánoční dobroty, zpíváme koledy. Protože jsme letos nemohli uskutečnit vánoční besídku, chystáme pro rodiče malé vánoční překvapení. Každý den se chodíme dívat k našemu nazdobenému stromečku, jestli nám už pod něj Ježíšek nenadělil nějaké dárky: „Ježíšku, moc tě prosíme, přijdi také do naší školičky.“

Všem přejeme klidné a láskyplné vánoce a v novém roce co nejvíce zdraví. Vedení MŠ

Fotbalové okénko

Vážení sportovní přátelé, fanoušci fotbalu. Dnešní covidová doba zasahuje velkou měrou nejen do osobního života všech občanů, ale také do toho společenského. Což bohužel zasáhlo také všechny spolky, které se svými aktivitami snaží obec obohatit o kulturní dění, TJ BB nevyjímaje.

Jarní část sezony byla zrušena a lidé zvyklí víkend co víkend vídat své kamarády a rodinné příslušníky na fotbalových zápasech byli nuceni sedět doma a ani fotbalisté nemohli nadále trénovat a vylepšovat své dovednosti. Letní rozvolnění přimělo nás všechny věřit, že to nejhorší máme za sebou a že už bude jen lépe. Bohužel, jak se podzim blížil svému konci a fotbalisté svému zasluženému zimnímu odpočinku, ukázalo se, že radost z konce epidemie byla pouze dočasná. Za tu dobu stihli fotbalisté TJ BB odehrát 9 zápasů ze 13 ti se skóre 9:55 a získali 1 bod za remízu s Pravčicemi. Pokud tomu bude doba přát, zbylé zápasy by se měly odehrát ještě před začátkem jarní sezony místo přátelských utkání na umělých hřištích.

Ale abychom nebyli jen kritičtí. TJ BB si před sezonou dal předsevzetí, že bude postupně vysazovat stromky v okolí hřiště a v budoucnu nejen tam. První dvě jabloně, hrušeň a třešeň jsou již na svých místech vedle poldru a další výsadba bude dozajista pokračovat v dalších měsících a snad i letech. Za pomoc s poskytnutím a výběrem místa bych chtěl poděkovat paní starostce a panu Josefu Dvořákovi.

Závěrem bych Vám chtěl jménem mým, celého klubu, hráčů a trenérů popřát, pokud možno, klidné prožití svátků Vánočních a ve zdraví a plné síle se na Vás na jaře opět budeme těšit na fotbalových trávnících. *Vít Šindler*

Cvičení dětí ve Velkých Těšanech

Dne 15. 9. 2020 proběhlo v naší krásně zrekonstruované sokolovně první cvičení pod vedením Davida Kubíčka, který se pasoval do role trenéra. David je sportovec tělem i duší a tak si myslím, že jeho nápad udělat něco pro naše děti si zaslouží velké díky! Myšlenka cvičení byla rozvíjet pohybové aktivity a naučit se základy sportu a hlavně mít z toho sportu radost. Cvičení probíhalo vždy dva dny v týdnu a to v úterý a čtvrtek od 18 do 19 hodin. Děti měly mít sebou sportovní oblečení, čistou obuv na přezutí a láhev s pitím.

Účast byla vždy v hojném počtu a to kolem dvaceti dětí, což je na takovou malou obec nádherná účast. Z odezvy rodičů se děti vždy na cvičení těšily a nemohly dospát dne, kdy se půjde zase do sokolovny.

Bohužel současná situace nám nedovoluje se cvičení účastnit, proto píší tento článek v minulém čase. Doufám, že brzy bude lépe a naši nejmladší si zase společně zacvičí a užijí si spoustu zábavy.

Všem přeji Krásné Vánoce prožité hlavně ve zdraví a pokoji.
Petra Valachová

Informace z Místní akční skupiny Hřiběcí hory

MAS Hřiběcí hory podpořila v říjnu 2020 téměř 20 projektů. Celkem bylo rozděleno 2,4 miliónů korun na menší projekty obcím a spolkům. Mezi podpořenými projekty bylo nové vybavení kulturních domů, výsadba zeleně u hřbitova, doplnění odpočinkových míst a informačních tabulí na návsi, vybavení obchodů, pořízení zázemí pro konání kulturních akcí. Místní spolky získali prostředky na nákup krojů a krojových součástí, vybavení kluboven či prostředky na zateplení místní Sokolovny. Nejen tyto projekty uspěly se svou žádostí v rámci 6. výzvy z Programu rozvoje venkova na území Místní akční skupiny (MAS) Hřiběcí hory, z.s. Další výzvou zaměřenou tentokrát pro podnikatele, zemědělce a podporu produkce z farem vyhlásí MAS na jaře 2021.

Místní akční skupina Hřiběcí hory je nezisková organizace, která se zabývá rozvojem venkova a působí na území 33 obcí jihozápadně od Kroměříže. Pokud patříte mezi aktivní obyvatele, kteří se zajímají o dění kolem sebe a zajímá vás rozvoj tohoto regionu v příštích letech můžete se zapojit do některé z pracovních skupin. (cestovní ruch, zemědělství, lesnictví, podnikání, životní prostředí, sociální oblast, školství). Bližší informace a kontakty na garanty pracovních skupin naleznete na stránkách MAS: www.hribecihory.cz/scld21/. Pokud plánujete v budoucnu realizovat vlastní projekt (např. nákup vybavení či techniky pro podnikání) a chtěli byste na něj získat dotaci, neváhejte se obrátit na pracovníky MAS nebo vyplňte krátký online dotazník na stránkách MAS.

Rekonstrukce bývalé školy v Bařicích byla zahájena

Po sedmi letech příprav (zadání projektu bylo schváleno v r. 2013) byla poslední listopadový den podepsána smlouva o dílo s vítěznou firmou RAPOS z Holešova a práce byly zahájeny. Za rok byste se na těchto stránkách měli dočíst, že po dvanácti měsících, který byly pro provedení prací určeny, je dílo hotovo. V tuto chvíli ještě nejsou práce z vnější, uliční strany objektu tak patrné, ale za budovou je už odvedena spousta práce. Zmizely hospodářské budovy a zídka ode dvora. Základy budovy byly odkopané a zaizolované a betonují se patky pro vstupní terasu k bytům ve zvýšeném přízemí. Jsou odstraněny vnitřní omítky, zasypává se sklep. Po novém roce budou zahájeny práce na odstranění stávající valbové střechy a nová sedlová střecha musí být hotová do 15.dubna. **Po tuto dobu bude postaveno okolo celé budovy lešení, které bude zasahovat cca 1,5 m i do uličky a nebude tak možný průjezd vozidel.** Ulička tak zůstane po tuto dobu přístupná jenom pro pěší. K témuž omezení dojde opět od září do listopadu. Prosíme tedy uživatele o pochopení a o trpělivost. Doba od 15.dubna do 20.srpna souvisí s hnízděním rorýsů, kterým bude pod střechu umístěno umělé hnízdo, a po dobu hnízdění nebudou prováděny v blízkosti střechy žádné práce. Zhotovitel se bude řídit doporučením agentury ochrany přírody a krajiny, jejíž sdělení k hnízdišti ptáků bylo nutno doložit i při vyřízení stavebního povolení. Přestavbou tedy nedojde k žádné likvidaci ptačí kolonie a jak obec, tak zhotovitel tuto skutečnost plně respektuje. Pokud tato problematika někoho zajímá, můžeme mu podat patřičné informace.

Knihovny oznamují svým čtenářům – Po krátkém znovuotevření knihoven dochází opět k situaci, kdy nemohou poskytovat služby v plném rozsahu, ale pouze jako „výdejní okénko“ pro čtenáře, kteří si objednali konkrétní knihy. Takže v našich podmínkách to znamená, že od 21.prosince bude výdej knih možný pouze po předchozí individuální domluvě s knihovnicí. Bez četby na vánoční svátky určitě nezůstanete, nebojte se ozvat. Bohužel kvůli současným epidemiologickým opatřením bylo problematické obnovit výměnné soubory z Knihovny Kroměřížska. Ve Velkých Těšanech je nový výměnný soubor od listopadu, v Bařicích se očekává výměna knih až v první polovině ledna.

V tomto týdnu byly jako vánoční dárek pro čtenáře zakoupeny následující novinky:

Knihovna Bařice - C. Bomannová : Paní ze Severu, L. Reganová : Mizející dívky, V. Vondruška : Manželské zrcadlo, K. Lednická : Šikmý kostel, A. Morštajnová : Hotýlek, M. Knedler : Porodní sestra z Osvětimi, J. Hajíček : Plachetnice na vinětách, Hrdinky (příběh významných českých žen), Učitel na Šumavě, Nezapomeneme (válečné hroby a pietní místa).

Knihovna Velké Těšany : M. Lamballe : Maják na útesech, Vondruška : Osmanský tábor, V. Vondruška : Ďáblův sluha, Vondruška : Letopisy královské komory, J.Bauer: Kdo zradil krále, J. Bauer : Klášteřem obchází ďábel, V. Vondruška : Přemyslovská epopej, Co roztácel vítr (knihy o větrných mlýnech), P. Gibneyová : Inspektorka Lotti Parkerová, R. Třeštková : Bábovky, R. Třeštková : Foukneš do pěny, F. Backman : A každé ráno je cesta domů delší a delší, K. Fořt : Příběhy z poválečné Šumavy, I.,II.

Pokud vás kterýkoliv nový titul zaujal, kontaktujte svou knihovnici, není problém knihy v rámci knihoven zapůjčit.

Společenská rubrika – Významné životní jubileum oslavili :

Bařice

Hedvika Šišková 85 let
Jarmila Večerková 65 let
Milan Daněk 60 let

Velké Těšany

Renata Jahnová 50 let Miroslav Vaško 50 let
Alena Děťáková 70 let Irena Valachová 70 let
František Najkr 50 let

Příští číslo zpravodaje vyjde 26.března 2021. Příspěvky je možné odevzdat do 24.3.2021.

Informační čtvrtletník Obce Bařice-Velké Těšany. Vychází čtvrtletně v nákladu 185 výtisků, zdarma. Vydává: Obec Bařice-Velké Těšany, Bařice 8, 767 01 Kroměříž, IČ 00287024. Číslo 4/2020. Vychází 18.12.2020. Za obsah odpovídá Věra Halamová, starostka obce, mobil 724 184 271, email:starosta@barice-velketesany.cz. Evidenční číslo MK ČR 19931.

TĚŠANSKÝ KROJ

Vážení spoluobčané, slíbila jsem paní starostce příspěvek do prosincového vydání zpravodaje našich obcí. Dlouho jsem přemýšlela nad tématem. Nápad přišel při prohlížení starých fotografií. Často na nich při různých slavnostech byli krojovaní účastníci, kteří tak zvyšovali slavnostní ráz události. A protože díky své mamince, paní Stanislavě Kuklové, o této tématice dost vím, napíšu vám něco o těšanském hanáckém kroji.

Dnes jen o tom ženském, příště snad i o mužském a také o novodobé historii krojů ve Velkých Těšanech. Máte-li někdo cokoli zajímavého, vzpomínky nebo třeba i fotografie, pošlete mi to na e-mail, uvedený pod článkem. Děkuji.

Těšanský ženský hanácký kroj je ušitý z bílého plátna, které je důkladně naškrobeno a jeho oblékání zabere klidně i hodinu. Nejprve si DĚVČICA oblékne bílé PANČOCHY, pak následují RUKÁVCE. Název rukávce se používá pro celý horní díl, který je tvořen zádočným obdélníkem a dvěma předními

čtverci, sešitými do tvaru krátké košilky, která má u krku tunýlek na šňůrku. Ta může být i červená. Na bocích jsou přišity rukávy, hustě našasené, aby po naškrobení tvořily balónový tvar. I zde je tunýlek se šňůrkou, zavazovaná v ohbí lokte. Na rukávy se našívá volán, OKRUŽÍ. Je to pruh látky, ozdobený černou výšivkou nebo krajkou, na němž je přišita zřasená široká krajka nebo ažurované plátno s krajkou úzkou. Tato část je také nakulmována a konce se k sobě po oblečení přistehují. Horní díl rukávce tvoří OBOJEK, opět velmi našasený pruh ažurovaného plátna, ozdobený nahoře krajkou. Ale protože ažura je velmi náročná na výrobu, může být nahrazena střídadými proužky plátna a krajky.

Zvláštností těšanského kroje je, že obojek nesmí ležet na ramenou, ale musí vzadu za hlavou pevně stát a nadzvedávat mašle věnečku, vpředu je přišpendlený na hrudi tak, aby tvořil kruh. Protože řasení je sice husté, ale ne moc široké, je velké umění obojek dobře naškrobit. Malým děvčátkům hrudník dostatečně zakrývá košilka, ale u starších děvčat se používá OPLÍČKO – pruh látky s ramínky ze šňůrek. Vpředu je šňůrka našita po obou stranách cikcak, do ní se navléká červená stuha a oplíčko tak tvoří jakousi šněrovačku.

Na rukávce se se obléká BOLERKO, barevná vestička, sahající k pasu. Nejčastěji je červená, ale může mít různé barvy. Je bohatě zdobená vyšíváním, flitry, korálky, různými kroucenými šňůrami, zde se fantazii meze nekladou. Svatební bolerko je vyšíváno i zlatými nitěmi. U správně ušitého bolerka je vzadu jako ozdoba odstávající šůsek.

Následuje oblékání SPODNIC. Spodnica je jen málo našasený pruh plátna se šňůrkou na zavazování, je naškrobená, ale nekulmuje se, jen se důkladně vyžehlí. Pokud se obléká jen jedna spodnica, zavazuje se vzadu. Pokud dvě, první se zavazuje vpředu, druhá vzadu.

Pak následuje SUKŇA, SUKNICA. Sukňa je vždy o něco delší než spodnica, je čistě bílá, na těšanském kroji nemají být žádné žluté výšivky. U děvčátek sahá zhruba po kolena, u starších asi do poloviny lýtek, ale může být až nad kotníky. Sukňa je ve střední části bohatě našasena a pevně nakulmována, na krajích řasená není.

Uvazuje se zezadu dopředu, takže čelní část je plochá, aby FJERTOCH, zástěrka ,nebyl moc nadzvednutý. Fjertoch musí být stejně dlouhý jako suknica, ta nesmí nikde vpředu vyčuhovat. Fjertušek není z plátna, ale z nějaké jemější látky, často průsvitné. Zavazuje se vzadu. Dole může být oblemovaný bílou stuhou nebo krajkou a ve spodní části jsou našity barevné mašle. Správné barvy stuh u těšanského kroje jsou červená (vlčí mák, krev), modrá (chrpa, nebe), žlutá (obilí, slunce) zelená (jarní obilí, tráva, rostlinstvo) a bílá (kopretina, lilie, nevinnost). Ale často se tento význam vytrácí, takže je možné vidět i stuhu jiných barev.

Na fjertoch se na pravé straně přišpendlí do čtverce poskládaný vyšívaný a krajkou ozdobený kapesník a nakonec se v pase uváže MAŠLA. Správná mašla má na sobě výšivky lučních květů, zavazuje se jako pentle uprostřed nebo mírně vlevo a je tak dlouhá ,aby oběma konci sahala přesně k lemu suknice. Nakonec se obují černé boty – v dnešních dobách nejčastěji lodičky nebo balerínky, ale správné hanácké střevíce mají nízký podpatek, červenou mašli a vyšívané srdíčko na špičce. Nakonec se na hlavu nasadí věneček. Ten je upletený z látkových květin, (nejčastěji vlčí máky, chrpy, kopretiny), může být i ozdobený malými zrcátky. Vzadu je gumička, na které jsou navázané mašle, nejlépe v barvách, které jsou na fjertochu. Mašle splývají přes obojek a sahají zhruba do pasu. Vdané ženy by měly mít na hlavě hanácký šátek, ale jeho vázání je složité a dnes to málokdo umí.

Příprava kroje není vůbec jednoduchá záležitost, ale hotové umění. Plátěné části se po vyprání musí důkladně naškrobit a to je úplná alchymie. Především u kulmovaných částí je potřeba, aby vše pevně drželo tvar, nejdůležitější je to u obojku. Kulmování moji maminku naučila paní Bartoníková, která bydlela na bývalém Kráčinovém. Jsou k tomu potřeba železné tyče různé délky, zakončené dřevěným držadlem. Tyče se nechají rozehrát v kamnech, horké se utřou novinovým papírem a ještě vlhké plátno se jimi kulmuje. Pěkně u toho pálí prsty a je to velmi zdlouhavá práce, náročná také na prostor, protože nakulmované díly se musí rozložit a nechat důkladně vyschnout. Rukávy se po vyžehlení vycpávají papírem, aby se zachoval balónový tvar. Proto se kroj po každém oblečení nepere, ale ukládá se v truhle nebo velkém kufru a použije se několikrát.

Ani nošení kroje není žádná legrace. Už jen to dlouhé oblékání a pak si Hanačka nemůže ani pořádně sednout, aby si nepolámala kulmování na sukni. Když je nejhůř a už hodně bolí nohy, je možné si sednout na židli jen jako na koně, s opěradlem vpředu anebo si na židli kleknout. Z vlastní zkušenosti vám řeknu – nic moc pohodlného.

Dnešní téma jsem ne zvolila náhodou. Moje maminka je již nemocná a nikdy už žádný kroj nenakulmuje. Jsem tak asi jeden z mála lidí v Těšanech, kdo o krojích, jejich kulmování a správném oblékání něco ví. Byla bych šťastná, kdyby se našel někdo, komu bych tyto vědomosti mohla předat. Moc tomu sice nevěřím, ale doufat mohu. Pokud by měl kdokoli

zájem, může mě kontaktovat na e-mailu:
bohukuc@seznam.cz

Přeji všem hezké Vánoce a mnoho štěstí
v novém roce. Bohumila Kučerová